



**Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri  
Fødevarestyrelsen  
Stationsparken 31-33  
2600 Glostrup**

15. januar 2015  
Dok. Nr. D15-99482

Dyrenes Beskyttelse afgiver hermed hørings svar vedr. analyse udført af Arbejdsgruppen vedr. gruppeindhusning af mink.

### **Indstilling:**

Dyrenes Beskyttelse finder, at gruppeindhusning af mink skal forbydes, fordi det er veldokumenteret, at gruppeindhusning er forbundet med store dyrevelfærdsmæssige problemer. Dette fremgår tydeligt af arbejdsgruppens analyse og det øvrige høringsmateriale, herunder den videnskabelige udredning foretaget af Aarhus Universitet. Af samme grund bør gruppeindhusning udfases hurtigst muligt. Dyrenes Beskyttelse anbefaler et fuldt stop for gruppeindhusning om højst tre år. Da der efter det oplyste muligvis er tale om ekspropriation, kan en længere overgangsperiode komme på tale. Dyrenes Beskyttelse anbefaler i så fald et forbud mod gruppeindhusning, som træder i kraft med det samme for nye farme og større udvidelser af eksisterende anlæg, så gruppeindhusning ikke bliver mere omfattende end i dag, og at gruppeindhusning udfases helt over en maksimalt ti-årig periode.

### **Uddybende bemærkninger:**

#### ***Gruppeindhusning er velfærdsmæssigt meget problematisk***

Såvel den faglige udredning foretaget af Aarhus Universitet og analysen udført af Arbejdsgruppen vedr. gruppeindhusning af mink slår fast, hvad der længe har været kendt, nemlig at gruppeindhusning af mink er dyrevelfærdsmæssig meget problematisk. Der er mere aggression og flere sår og bidmærker, end når mink indhuses i par bestående af en enkelt han og en enkelt hun. Forestillingen om, at gruppeindhusning skulle give velfærdsmæssige fordele i form af et mere varieret socialt miljø må forkastes.



Ifølge høringsmaterialet indhuses 31 % af minkene i grupper. Der er således med et produktionsomfang på 17,2 millioner dyr tale om mere end 5 millioner dyr om året. Det dyrevelfærdsmæssige problem er således stort både i forhold til det enkelte dyrs lidelser og i forhold til hvor mange dyr, det rammer.

### ***Mink er ikke udviklet til at leve i grupper***

Det er efter Dyrenes Beskyttelses opfattelse fuldt forventeligt, at der er mere aggression, flere sår og bidmærker og højere dødelighed ved gruppeindhusning. Mink er solitære territoriale rovdyr. Mink adskiller sig herved fra vores øvrige husdyr, som er sociale dyrearter. De sociale arter presses i mange sammenhænge ud over deres sociale formåen ved for eksempel at have for lidt plads, ved at blive blandet ofte eller ved at have for få foderpladser eller hvilepladser, sådan at den sociale rangorden bliver ustabil eller der på trods af en stabil rangorden bliver kamp om ressourcer. Det er imidlertid væsentligt at erkende, at disse dyrearter som udgangspunkt er udviklet til at leve socialt og det giver mulighed for indrette til og etablere velfungerende grupper. Det forholder sig lige modsat for mink. Mink er allerede presset i forhold til deres naturlige levevis, når de på farme med tusinder eller titusinder af dyr sættes sammen to og to i små bure helt tæt på hinanden. Når der så også sættes bure ovenpå de eksisterende bure eller flere bure forbindes for at kunne have endnu flere mink (og dermed mink af samme køn) på mindre plads (per dyr) og ofte med færre ressourcer (redekasser, foderforsyning), så er konsekvenserne store for dyrene. Dette ses som nævnt dels af de hyppigere sår og bidskader, og dels af den højere dødelighed ved gruppeindhusningen. Aarhus Universitet omtaler, at der ved scoring af skind for bidmærker i nogle tilfælde er flere hundrede per skind. Det understreger, at mink er under stort socialt pres, når de som territoriale solitære rovdyr tvinges til at leve sammen med andre mink på meget lidt plads.

### ***Velfærdsproblemerne klares ikke med selektion, indretning af bure eller management***

Aggressionen er naturligvis større, jo mere konkurrence der er om redekasser, foderforsyning og andre ressourcer. Dette gælder for både sociale arter og solitære arter som mink, men hvor tiltrækkelige ressourcer vil kunne mindske aggression og skabe en velfungerende gruppe hos de sociale arter, så kan det ikke mindste problemerne i grupper af mink til det niveau, der findes, når minkene indhuses i par. Dette afspejler, at gruppeindhusningen overskrider minkenes formåen i forhold til social organisering. De er simpelthen ikke evolutionært udrustet til at danne velfungerende grupper.

I forhold til målrettet selektion for mink der kan leve i grupper uden mere aggression, flere sår og bidskader og højere dødelighed end mink, der lever i par, så er dette i praksis urealistisk og under alle omstændigheder dyrevelfærdsmæssigt meget problematisk for de mink,



der skal indgå i selektionsforløbet. Dette er grundigt redegjort for af Aarhus Universitet i rapporten "Group housing of mink" og uddybet i svar på spørgsmål stillet af Fødevarestyrelsen.

Dyrenes Beskyttelse finder herudover, at selektion mod bidmærker i gruppeindhusning (eller andre markører) ikke nødvendigvis vil afhjælpe den underliggende sociale stress som dyrene oplever ved at være gruppeindhuset med flere andre mink på meget lidt plads stik imod deres territoriale solitære natur, heller ikke selvom det sænkede aggressionen mellem minkene og dermed antallet af bidmærker. Aarhus Universitet påpeger da også i deres rapport, at der ikke er publiceret resultater om konsekvenserne af selektion for bidmærker hos gruppeindhusede mink for resten af produktionscyklus eller for andre velfærdsindikatorer. Mink er og bliver territoriale solitære dyr og dette faktum bør være udgangspunkt for indhusningen af dem.

### ***Det har ikke været hensigten at erstatte et velfærdsproblem med et andet***

Dyrenes Beskyttelse erkender, at det har konsekvenser for erhvervet, hvis gruppeindhusning forbydes. Aarhus Universitet oplyser, at gruppeindhusningen vandt indpas i Danmark som følge af for små bure eller bure med utilstrækkelige dimensioner, der med lovgivningen i 2006 blev forbudt. Problemet blev løst ved at koble flere bure og indhuse flere mink sammen. Det har imidlertid entydigt været hensigten med lovgivningens minimumskrav til burenes dimensioner, at tilgodese minkenes velfærd. Derfor bør dette hensyn også i dag veje tungt. Det har således ikke været hensigten med at indføre lovgivning for minkhold at erstatte et velfærdsproblem for minkene (for lidt plads, forkerte dimensioner på burene) med et andet alvorligt velfærdsproblem (gruppeindhusning).

### **Dyrene skal ikke betale prisen for hensynet til miljøet, naboer mv.**

Det anføres flere steder i høringsmaterialet, at gruppeindhusning benyttes som en metode til at udvide produktioner, hvor miljøgodkendelser til udvidelser med flere bure til parvist indhusede mink ikke kan opnås. Dyrenes Beskyttelse anerkender, at miljøhensyn, nabohensyn og lign. i mange tilfælde forhindrer udvidelser med traditionelle bure med parvist indhusede mink. Dyrenes Beskyttelse skal dog kraftigt understrege, at det er uacceptabelt at lade dyrene betale for disse hensyn gennem stærkt forringet dyrevelfærd. Andre industrier og produktioner, der pålægges begrænsninger på grund af deres eksternaliteter forventes at tilpasse sig disse på et forsvarligt grundlag gennem optimeret drift. Det skal erindres, at der i husdyrproduktionerne gør sig helt særlige forhold gældende, idet produktionen består af levende dyr. Der er således ikke tale om en forsvarligt optimeret drift, når produktionen udvides med gruppeindhusninger, hvor dyrevelfærdsproblemerne er markant større end i den traditionelle indhusningsform. Kan udvidelserne ikke ske i henhold til gældende regler om diverse eksternaliteter på en dyrevelfærdsmæssig forsvarlig måde, må udvidelsen undlades.



### **Det er på tide, at der sker velfærdsforbedringer for mink**

I afvejningen af hensynet til dyrenes velfærd med hensynet til avlernes økonomi mener Dyrenes Beskyttelse, at det skal tages i betragtning, at minkproduktionen i en årrække har været særdeles indbringende. De årlige overskud på flere millioner per avler er efter Dyrenes Beskyttelse ikke i nævneværdigt omfang blevet anvendt på velfærdsmæssige forbedringer for minkene. Tværtimod har en øget efterspørgsel medført, at mink i stigende omfang er blevet indhuset i grupper (udvidelser mv.) på trods af den ringe velfærd dette, medfører for minkene. Når en branche er økonomisk trængt bruges dette ofte som argument for ikke at indføre dyrevelfærdsmæssige forbedringer. På denne baggrund vil det være paradoksalt, hvis der heller ikke kan indføres dyrevelfærdsmæssige forbedringer hos en branche med endog meget store overskud gennem en årrække – nu af hensyn til denne branches gode økonomi. Dette gælder specielt, når der er tale om så entydigt et dyrevelfærdsmæssigt problem som gruppeindhusning af mink.

### **Den økonomiske analyse er meget usikker**

I forhold til analysen af de økonomiske konsekvenser bemærker Dyrenes Beskyttelse, at den baserer sig på en lang række antagelser og er forbundet med stor usikkerhed. Det understreges af Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi (IFRO), der har foretaget analysen. Hertil skal Dyrenes Beskyttelse bemærke følgende:

- 1) Dyrenes Beskyttelse finder det misvisende, at analysen lægger et produktionsomfang og indtjening til grund, der alene baserer sig på en periode med rekordhøje priser på minkskind. Priserne og produktionsomfanget må forventes at være svingende over en længere årrække, når der skeles dels til hidtidig erfaring, til branchens egne forventninger om opgang og nedgangsperioder, og til det faktum at priserne rent faktisk er faldet i senere tid
- 2) Dyrenes Beskyttelse finder det misvisende, at der er analyseret med en forudsætning om 4 mink i burene, når en beregning viser, at der i gennemsnit er 3,22 mink i burene. Herved overestimeres udgifterne forbundet med at holde mink parvist i stedet for i grupper
- 3) Dyrenes Beskyttelse finder det misvisende, at der i analysen ikke inddrages et økonomisk tab ved gruppeindhusning som følge af højere dødelighed hos minkene.
- 4) Dyrenes Beskyttelse undrer sig over, at der uden nærmere redegørelse lægges til grund, at der i en ikke nærmere bestemt fremtid vil være 50 % af minkene, der er gruppeindhuset, hvis branchen for frie hænder til at benytte denne indhusningsform de dyrevelfærdsmæssige problemer til trods
- 5) Dyrenes Beskyttelse undrer sig over, at der i den økonomiske analyse formuleres en forventning om færre bidskader som følge af målrettet indkøring og avl, når Aarhus Universitet vurderer, at det ikke er praktisk muligt at selektere for færre bidskader og at flere ressourcer til minkene ikke kan reducere omfanget til det, der findes hos parvist indhusede mink. Disse biologiske problematikker ligger indenfor den ekspertise,



der besiddes af eksperterne på Aarhus Universitet, hvorfor disses vurdering må lægges til grund

- 6) Dyrenes Beskyttelse undrer sig over, at flere af de ulemper ved gruppeindhusning, der er anført af Aarhus Universitet (side 5 i Rapport om "Grouphousing of mink"), ikke indgår i den økonomiske analyse. De er naturligvis ikke lette at estimere og må et vist omfang basere sig på antagelser, men dette har været den benyttede fremgangsmåde i inddragelsen af fordelene ved gruppeindhusning og burde derfor også kunne benyttes for ulemperne. Som eksempel kan fremhæves, at der ses bort fra den højere dødelighed forbundet med gruppeindhusning i forhold til indhusning i par.

### ***Gruppeindhusning skal ophøre snarest muligt***

Det er med Arbejdsgruppens analyse og rapporten fra Aarhus Universitet entydigt slået fast, at gruppeindhusning er forbundet med velfærdsmæssige problemer, som udspringer af det faktum, at mink er solitære territoriale rovdyr. Det er endvidere slået fast, at der ved parvis indhusning, der samtidig er den mest udbredte indhusningsmetode, er færre af disse problemer (agression, bid, sår, dødelighed).

Efter Dyrenes Beskyttelses opfattelse bringer dette gruppeindhusningen på kant med Dyreværnslovens paragraf 1, 2 og 3, hvor der står følgende:

**§ 1.** Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

**§ 2.** Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

**§ 3.** Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses.

Dyrenes Beskyttelse anbefaler på denne baggrund, at gruppeindhusning forbydes og skal være udfaset senest om tre år.

Hvis dette ikke kan lade sig gøre af ekspropriationsmæssige årsager, anbefaler Dyrenes Beskyttelse et forbud mod gruppeindhusning i nyetablerede farme og større udvidelser som skal træde i kraft straks og at fuld udfasning skal være gennemført senest om 10 år. Dette vil forhindre, at endnu flere mink bliver gruppeindhuset med store omkostninger for dyrene til



følge, og samtidig vil det give erhvervet tid til at omstille sig til, at gruppeindhusning ikke længere kan anvendes.

Dyrenes Beskyttelse er af den opfattelse, at 10 år vil være en tilstrækkelig lang overgangsperiode. Overgangsperioden for forbuddet mod hold af ræve er på 15 år. Dette mener Dyrenes Beskyttelse er en alt for lang periode jf. tidligere høringsvar og andre henvendelser til relevante ministerier og Fødevareudvalget. I forhold til et forbud mod gruppeindhusning skal det endvidere bemærkes, at der her ikke er tale om et forbud mod minkproduktion som sådan svarende til forbuddet mod ræveproduktion, men alene om udfasning af en dyrevelfærdsmæssigt mere problematisk indhusningsform, end den der allerede i dag er den mest gængse.

Med venlig hilsen

Britta Riis, direktør

Birgitte Damm, chefkonsulent